

Raadsmemo

Datum: 11 juni 2013

Aan: Gemeenteraad van Hof van Twente

Kopie aan:

Van: P. van Zwanenburg

Voor informatie: Martijn Harbers, Maatschappelijke ontwikkeling

Onderwerp: Meicirculaire: decentralisaties in het sociale domein

1. Aanleiding

In het technisch beraad van 10 april 2013 bent u uitgebreid geïnformeerd over de decentralisaties in het sociale domein. Daarnaast bent u in de raadsmemo van 22 april en 1 mei 2013 geïnformeerd over de voornaamste uitkomsten van het sociaal akkoord en het zorgakkoord. In deze memo delen wij voor u de voornaamste uitkomsten van de [meicirculaire](#) in relatie tot de transities op een rij gezet.

2. Inhoudelijke mededeling

In de decentralisatiebrief van 19 februari 2013 heeft het kabinet de randvoorwaarden geschetst die noodzakelijk zijn bij de decentralisaties. Met de decentralisaties zijn grote bedragen gemoeid. Voor een deel gaat het om 'nieuw geld' voor gemeenten, voor een ander deel zijn het nu nog specifieke uitkeringen. De decentralisaties gaan gepaard met aanzienlijke ombuigingstaakstellingen. Per saldo is op termijn een verdubbeling van het gemeentefonds geen ondenkbare uitkomst. In de meicirculaire wordt ook gesproken over ontschotting van de budgetten. Het kabinet bedoelt daarmee dat gemeenten in staat worden gesteld met een integraal budget maatwerk te leveren voor burgers.

In de circulaire die 31 mei is gepresenteerd is de hoogte van het budget en de verdeling voor 2015 op basis van historische gegevens over het gebruik van jeugdzorg op gemeentelijk niveau (bron: SCP en Cebeon) bekend gemaakt. In bijlage 16 van deze circulaire is een verdeling opgenomen. In de meicirculaire 2014 wordt vervolgens bekendgemaakt wat de budgetten zijn per gemeente op basis van de objectieve verdeling, welke geleidelijk van kracht zal zijn vanaf 2016. In de septembercirculaire 2013 wordt er inzicht geboden in de historische verdeling voor 2015 van de budgetten voor de nieuwe Wmo.

"RAADSMEMO" is de vorm van actieve informatievoorziening aan de gemeenteraad, waarbij een actuele ontwikkeling of aanvullende informatie wordt meegedeeld door een portefeuillehouder. Een raadsmemo is bedoeld ter kennisname.

"RAADSINFORMATIE" is de vorm van actieve informatievoorziening aan de gemeenteraad, waarbij de actuele stand van zaken van een beleidsonderwerp uit programmabegroting/collegeprogramma of van een project wordt beschreven. De raadsinformatie wordt door het college aangeboden aan de raad en wordt standaard geagendeerd voor de eerstvolgende vergadering van de commissie Algemeen of Fysiek.

In de decentralisatiebrief heeft het kabinet het in het Regeerakkoord geschetste perspectief uitgewerkt om de budgetten van de voorgenomen decentralisaties in stappen te bundelen en zo breed mogelijke te ontschotten in het gemeentefonds tot één integraal budget: het zogenaamde deelfonds sociaal domein. Het sociale deelfonds is geen specifieke of brede doeluitkering, maar een onderdeel van het gemeentefonds met verantwoording aan de gemeenteraad.

Decentralisatie AWBZ-Wmo

Transitiekosten nieuwe Wmo

Het kabinet stelt in aanvulling op de middelen die in het kader van de decentralisatie begeleiding reeds beschikbaar zijn gesteld voor gemeenten (€ 47,6 miljoen in 2012; € 32 miljoen in 2013), in 2014 een bedrag van € 37 miljoen beschikbaar via de algemene uitkering. Deze middelen zijn bedoeld om gemeenten te compenseren voor de (transitie)kosten die samenhangen met de inwerkingtreding van de nieuwe Wmo per 2015. De middelen worden verdeeld via een vast bedrag (25%) en via een bedrag per inwoner (75%).

Bijstelling budget voor hulp bij het huishouden (HH)

Zoals ook opgenomen in het zorgakkoord zal de voorziening hulp bij het huishouden in de Wmo wordt beperkt tot mensen die deze echt nodig hebben en die er zelf (financieel) niet in kunnen voorzien. In tegenstelling tot hetgeen wat in het Regeerakkoord is opgenomen blijft het voor nieuwe cliënten in 2014 mogelijk om een beroep te doen op huishoudelijke hulp. De korting van € 89 miljoen in 2014, die conform het Regeerakkoord is ingeboekt op het budget voor de HH, blijft van toepassing. Gemeenten kunnen deze besparing realiseren door doelmatiger huishoudelijke hulp in te kopen/ te organiseren, minder uren huishoudelijke hulp toe te kennen en de mogelijkheden binnen de eigen bijdragesystematiek voor Wmo-voorzieningen maximaal te benutten. De voorgenomen korting per 2015 op het budget voor huishoudelijke hulp wordt verzacht. Gemeenten houden vooralsnog 60% van het budget in plaats van 25% om breed in te zetten voor ondersteuning van burgers.

Extramuraliseren lage ZZP's voor gemeenten 2014

In paragraaf 5.3.2 van de decembercirculaire 2012 is ingegaan op het besluit in het Begrotingsakkoord 2013 om de lichte zorgzwaartepakketten in de AWBZ voor nieuwe gevallen (23 jaar en ouder) te extramuraliseren per 1 januari 2013. Op basis van consultatie van diverse veldpartijen waaronder de VNG heeft het kabinet besloten tot invoering van de maatregel voor de zorgzwaartepakketten VV1 en VV2 (sector verpleging en verzorging), GGZ1 en GGZ2 (geestelijke gezondheidszorg) en VG1 en VG2 (verstandelijke gehandicaptenzorg). Per 2014 komen daar de groepen VV3 en LG 1+3 (lichamelijk gehandicapten) en ZG 1 (zintuiglijk gehandicapten; auditief en visueel) bij. Het merendeel van de populatie waarop deze maatregel betrekking heeft zijn ouderen met lichte beperkingen. Deze mensen zullen mogelijk langer een beroep doen op de Wmo. Voor 2013 is ter compensatie van deze extra kosten incidenteel € 15 miljoen toegevoegd aan de integratie-uitkering voor huishoudelijke hulp. Voor 2014 wordt nu incidenteel € 53,7 miljoen toegevoegd aan de integratie-uitkering Wmo en verdeeld via de Wmo-verdeelsleutel.

Zoals hiervoor reeds aangekondigd zal over de budgetten van de nieuwe Wmo in de septembercirculaire 2013 inzicht worden geboden op basis van de historische verdeling voor 2015.

Decentralisatie Jeugdzorg

Invoeringskosten decentralisatie jeugd

Voor de invoeringskosten voor de decentralisatie jeugdzorg is in 2013 € 48 miljoen beschikbaar. In de septembercirculaire 2012 is de eerste tranche van € 24 miljoen verdeeld en is aangekondigd dat het nog resterende bedrag van € 24 miljoen in de meicirculaire 2013 wordt verdeeld. Het bedrag in 2013 is geheel beschikbaar voor gemeenten en wordt verdeeld op basis van het aantal jongeren (2/3e deel) en een vast bedrag voor iedere gemeente (1/3e deel). Een overzicht met de toekenning per gemeente in 2013 is opgenomen in bijlage 7 van de meicirculaire. Voor Hof van Twente is dit voor 2013 € 88.674 en voor 2014 € 17.289.

Voor 2014 is € 16 miljoen beschikbaar. Aan gemeenten wordt € 7,75 miljoen beschikbaar gesteld op basis van de verdeling als hierboven. Andere delen gaan naar provincies (€ 1,95 miljoen), naar de drie WGR-plus regio's met jeugdzorgtaken (€ 0,45 miljoen) en de transitiecommissie (€ 0,75 miljoen). Voor onderzoek, congressen en andere ondersteunende activiteiten is € 5,1 miljoen gereserveerd. Deze bedragen komen overeen met de bedragen die in 2013 beschikbaar zijn voor deze onderdelen.

Vaststelling macrobudget Jeugd

Gemeenten moeten zich goed kunnen voorbereiden op de nieuwe jeugdtaak. Daarom is in de circulaire een toelichting gegeven op het macrobudget en de bijbehorende verdeling over de individuele gemeenten. De verdeling geeft een zo getrouw mogelijk beeld. Nu, anderhalf jaar voor de inwerkingtreding van de nieuwe Jeugdwet staat nog niet alles vast. In de meicirculaire 2014 wordt het definitieve bedrag per gemeente voor 2015 bekend op basis van de dan meest recente gegevens en de nog te nemen besluiten. In de meicirculaire 2014 wordt u nader geïnformeerd over de budgetten per gemeente op basis van de objectieve verdeling, welke geleidelijk van kracht zal zijn vanaf 2016.

In de bestuursafspraken 2011-2015 is vastgelegd welke rekenregel gehanteerd wordt bij het vaststellen van het macrobudget. De Algemene Rekenkamer toetst op dit moment of de rekenregel correct is toegepast en welke afwijkingen er zijn, bijvoorbeeld als gevolg van maatregelen die na de bestuursafspraken zijn genomen. Het rapport over deze toets zal naar verwachting op 18 juni 2013 verschijnen. Bij de toepassing van de rekenregel is geconstateerd dat er nog enige onzekerheden in het totaalbedrag zitten. In de eerste plaats door aannames in de berekening van het bedrag voor 2012 (AWBZ en Zorgverzekeringswet) en 2014 (Begroting). In de tweede plaats doordat nadere besluitvorming noodzakelijk is om van het berekende bedrag voor 2012 (AWBZ en ZVW) naar het bedrag voor 2015 te komen. Pas na besluitvorming over de wijze waarop maatregelen uit de Regeerakkoorden (Rutte I, Lenteakkoord en Rutte II) worden uitgewerkt en welk effect dit heeft op de uitgaven in het jeugddomein kan het definitieve beeld worden gegeven. Bij het te verdelen bedrag wordt in deze circulaire voorzichtigheidshalve uitgegaan van het laagste scenario (met de hoogste kortingsbedragen en de laagste groeipercentages).

Het totaal van het door de Algemene Rekenkamer getoetste bedrag telt op tot bruto € 3,6 miljard (afgerond) voor 2012 en 2014. Van daaruit wordt het macrobudget voor 2015 verder berekend, met onder andere correcties voor de taakstelling Rutte I en II, de PGBmaatregel en mogelijke groei. Op grond van de meest actuele ramingen van de bedragen waarover nog onzekerheid bestaat, volgt dat de ondergrens van de bandbreedte zich rond de € 3,3 miljard bevindt. Dit bedrag is gehanteerd voor de verdeling over de gemeenten. In dit bedrag is ook de taakstelling van € 120 miljoen voor 2015 opgenomen. Deze taakstelling loopt verder op tot € 300 miljoen in 2016 en € 450 miljoen structureel vanaf 2017.

Verdeling over gemeenten

De verdeling van het beschikbare budget voor 2015 zal plaatsvinden op basis van historische gegevens over het gebruik van jeugdzorg op gemeentelijk niveau (bron: SCP en Cebeon). Vanaf 2016 wordt een objectief verdeelmodel geleidelijk ingevoerd. In de meicirculaire is een verdeling per gemeente opgenomen. De gegevens over aantallen cliënten per zorgvorm, zoals gebruikt voor de verdeling van het budget voor 2015, worden vanaf juni 2013 ontsloten via de jeugdmonitor/lokale jeugdspiegel van het CBS (jeugdmonitor.cbs.nl). Voor Hof van Twente betekent dit gebaseerd op een historische verdeling een bedrag van € 4.500.594,-- voor 2015. Voor Hof van Twente is nog niet bekend of deze verdeling voordelig of nadelig uitpakt. Een doorrekening is gelet op het ontbreken van de precieze cliëntenaantallen nog niet te maken.

Veel onduidelijk

De meeste onduidelijkheid zit hem nog steeds in het feit dat het voorstellen/afspraken zijn, er is nog niets besloten door de Tweede en Eerste kamer. Dit is ook in de meicirculaire 2013 terug te vinden. Voor de jeugdzorg is op basis van historische cijfers een voorlopige verdeling opgenomen voor 2015 (voorzichtigheidshalve uitgaande van het laagste scenario). In de meicirculaire 2014 wordt het definitieve bedrag voor 2015 en over de budgetten op basis van een objectieve verdeling vanaf 2016 bekend gemaakt. De cijfers voor de nieuwe Wmo en volgens in de september circulaire 2013.

Het Centraal Planbureau (CPB) doet onderzoek naar de mogelijke financiële risico's die gepaard gaan met de decentralisaties in het sociaal domein. Daarbij geldt dat de in het Regeerakkoord opgenomen financiële kaders en tijdspaden van toepassing zijn, met in achtneming van de wijzigingen voortvloeiend uit het sociaal akkoord en het zorgakkoord. Het onderzoek is voorts gericht op het brede sociaal domein, dus inclusief de taken die de gemeenten reeds hebben binnen dit domein, maar strekt zich niet uit tot hetgeen daarbuiten ligt. Voor het zomerreces van 2013 zal het CPB een integrale rapportage op hoofdlijnen opleveren. Ook dit kan mogelijk leiden tot koerswijzigingen/aanpassing in de voorstellen zoals deze nu op tafel liggen.

3. Conclusie

Helder is dat er voor wat betreft de decentralisatie jeugdzorg en de financiën daaromtrent een tipje van de sluier voor 2015 is opgelicht. Dat geldt niet voor de AWBZ-Wmo en de participatiewet waarbij hierover naar verwachting in de septembercirculaire 2013 meer prijs wordt gegeven. De ontwikkelingen op dit gebied zullen door de gemeente Hof van Twente nauwgezet worden gevolgd waarover wij u als raad op gezette tijden zullen informeren.